

הודעה לעיתונות

מחקר של מרכז טאוב חושף ממצאים חדשים על הגורמים לפריון העבודה הנמוך בישראל:

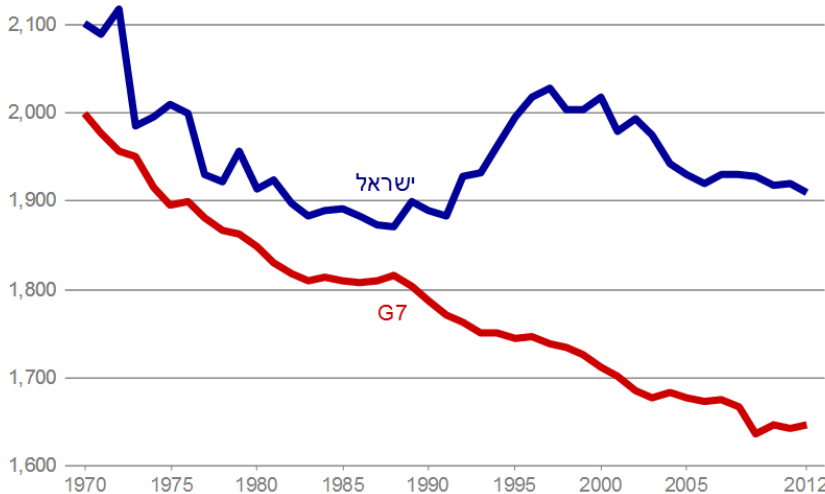
- ישראלים עובדים הרבה יותר שעות מהמקובל במדינות המפותחות,
- עם זאת, ההשקעות בהון נמוכות
- והבירוקרטיה הסבוכה מכבידה עוד יותר על הפריון.

השכר תלוי מאוד בכמות המיוצרת בשעה – או "פריון העבודה". כפי שיפורסם בקרוב בדוח מצב המדינה 2013 של מרכז טאוב, פריון העבודה בישראל הוא בין הנמוכים בעולם המפותח. כמו כן, נוצר פער בפריון בין המדינות המובילות במערב לבין ישראל – כשמדינות ה-G7 הולכות ומתרחקות מישראל מאז שנות ה-70. במחקר, שערך מנהל מרכז טאוב, פרופ' דן בן-דוד, נבחנו מספר גורמים מרכזיים הקשורים לרמת הפריון הבעייתית של ישראל ומשפיעים עליה. לדוגמה, שעות העבודה הרבות של הישראלים לעומת המקובל במדינות המפותחות (תרשים ראשון).

תרשים 1

ממוצע שעות עבודה למועסק בשנה

1970-2012

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל אביב

"בעוד שפחות ישראלים עובדים בהשוואה למדינות ה-G7, אלה שמועסקים עובדים הרבה יותר שעות בשנה" אומר פרופ' בן-דוד. "למעשה, המועסקים בישראל עובדים שעות רבות יותר מהמועסקים ב-G7 מאז שנות השבעים, והפערים רק התרחבו: שעות העבודה במדינות ה-G7 נמצאות בירידה מתמדת בארבעת העשורים האחרונים, ואילו מספר השעות שעבד הישראלי הממוצע ב-2012 – לאחר תנודתיות רבה בעשורים האחרונים וירידה מאז סוף שנות התשעים – דומה למספר שעות העבודה של הישראלי הממוצע לפני כשלושה עשורים. למעשה, הישראלים שכן משתתפים בכוח העבודה עובדים יותר שעות

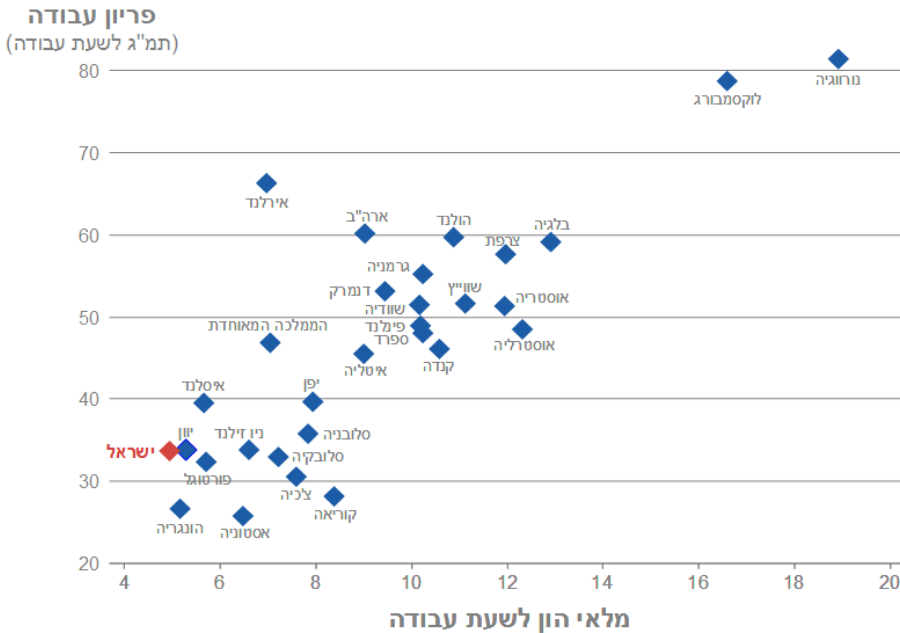
מהעובדים במדינות המובילות במערב – אך התפוקה שלהם לשעת עבודה נמוכה בהרבה, והיא הולכת ונסוגה (במונחים יחסיים) מפריון העבודה במדינות ה-G7".

אמנם יש גורמים ייחודיים לענפי עסקים שונים המשפיעים על כך, אולם יש גם כמה גורמים ברמת המשק הקשורים לפריון הנמוך. להון תפקיד מרכזי ביצירת שיפורים בפריון – וכאן, כפי שמוצא בן-דוד, יש לישראל בעיה רצינית. בנוסף לרמה הנמוכה של תשתית ההון האנושי, ולהזנחה רבת העשורים בתשתית התחבורה בארץ, מלאי ההון לשעת עבודה בישראל נמצא בתחתית דירוג ה-OECD. עבודה והון נחשבים לגורמי ייצור תחליפיים. הגברת ההון משפרת את פריון העבודה, לכן אין זה מקרי שקיים קשר כל כך חזק בין מלאי הון לפריון העבודה – כפי שניתן לראות בבירור

תרשים 2

עצמות הון ופריון עבודה ב-OECD

בדולרים שוטפים לפי יחס כוח קנייה, 2011, OECD, ב-30 מדינות

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל אביב

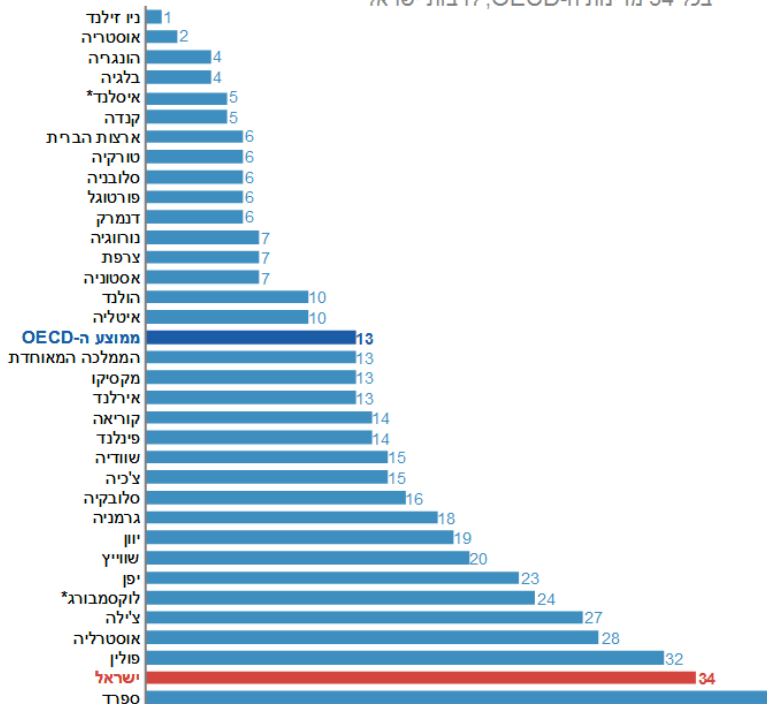
הכל כך חיונית ליצירת לחץ להשקיע, לחדש ולהמציא כדי ליצור מוצרים ושירותים טובים יותר בעלות נמוכה יותר. אף שהרגולציה פחתה, היא עדיין משמעותית וממשיכה לגבות מחיר כבד.

פרופ' בן-דוד: "השוק המקומי הקטן בארץ מרוכז בידי מעט מדי אנשים, והוא סובל מחוסר תחרות מספקת – גורם קריטי בדרבון השקעות בהון אנושי ופיזי הדרושים לשיפורים בפריון – ומעודף רגולציה. כל אלה חוברים יחדיו ומובילים למחירים מקומיים גבוהים יחסית, הפוגמים באטרקטיביות של הסביבה הכלכלית בישראל."

תרשים 3

מספר ימים דרושים להקמת עסק, 2010

בכל 34 מדינות ה-OECD, לרבות ישראל

מקור: דן בן-דוד, מרכז טאוב ואוניברסיטת תל אביב

בתרשים השני. "אין זה מפתיע שמדינה בעלת רמות נמוכות יחסית של הון אנושי ופיזי מפגינה צמיחה נמוכה בפריון הלאומי" מציין פרופ' בן-דוד.

לכל הגורמים הללו הבולמים את צמיחתו של הפריון בישראל, יש להוסיף ביורוקרטיה מסורבלת מאוד, המחייבת הקצאת משאבים נוספים על חשבון ייצור של סחורות ושירותים. לדוגמה, התרשים השלישי מראה כי מספר הימים הנדרש להקמת עסק בישראל (34 ימים) הוא השני בגובהו ב-OECD – פי 2.5 ממוצע ה-OECD, העומד על 13 ימים. עלויות ביורוקרטיות גבוהות לחברות ישראליות וזרות המעוניינות לעשות עסקים בארץ ממתנים את התחרות

הכלכלית בישראל."

"הבעיות הקשורות לשיעורי התעסוקה הנמוכים יחסית, לשעות העבודה הרבות של העובדים ולפריון העבודה המפגר יותר ויותר אחרי למדינות המפותחות המובילות מתחברות יחדיו, ויוצרות נטל לאומי גובר על כתפיהם של אלה שנושאים בו. זוהי סוגיה משמעותית ההולכת ומחמירה, המחייבת טיפול מערכתי וארוך טווח מצד קובעי המדיניות בישראל."

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, בראשות פרופ' דן בן-דוד, הוא מוסד עצמאי ולא-מפלגתי למחקר חברתי-כלכלי

היושב בירושלים. המרכז מעניק למקבלי ההחלטות המובילים בארץ ולציבור הרחב מבט-על בתחומי הכלכלה והחברה. הצוות המקצועי של המרכז והצוותים הבינתחומיים – הכוללים חוקרים בולטים מהאקדמיה ומומחים מובילים מתחומי המדיניות – עורכים מחקרים ומציעים המלצות למדיניות בסוגיות החברתיות-כלכליות המרכזיות שהמדינה ניצבת מולן.

**לפרטים נוספים ולתיאום ריאיון נא לפנות לגל בן דור, מנהלת שיווק ותקשורת במרכז טאוב:
054-4642333.**